

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24Co/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113200804
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8113200804.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v spore žalobcu: D. F. F., Z. XX.XX.XXXX, B. B. Č. XX, A.D., v konaní zastúpený JUDr. Petrom Paulinským, advokátom so sídlom Moldava nad Bodvou, Jána Hunyadiho č. 9, proti žalovanej: P. V., Z. X. XX. XXXX, B. O. XXX, C. Z. V., korešpondenčná adresa X..H..B. K., A., v konaní zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Martin Staroň, advokát so sídlom Hlavná 89, 080 01 Prešov, o zaplatenie 5000 EUR s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 12C 56/2013-203 zo dňa 23.11.2018 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Predmet konania

1. Žalobca sa v konaní domáha zaplatenia 5.000 Eur s príslušenstvom, ktoré vyplývajú zo zmluvy o pôžičke uzavretej medzi stranami sporu dňa 30.3.2012.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozsudkom z 26.2.2016 rozhodol cit.: „I. Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi 5000 EUR spolu s 8,75 % - ným ročným úrokom z omeškania od 16.10.2012 až do zaplatenia všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca m á voči žalovanej n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, pričom o ich výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. “

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že na Okresnom súde Košice I. pod sp. zn. 15C/265/2015 prebieha konanie o zrušenie platnosti právneho úkonu, t. j. zmluvy o pôžičke datovanej dňa 30.05.2012, ktorú podala žalovaná ako žalobkyňa voči žalobcovi ako žalovanému. Okresný súd Košice I. rozhodol tak, že zamietol predmetnú žalobu, rozsudok nie je právoplatný. Súd vo veci vykonal dokazovanie tlačivom „príjmový pokladničný doklad“, (čl. sp. 4), kde v časti firma: je uvedená žalovaná identifikovaná menom a priezviskom, v časti prijaté: uvedený žalobca identifikovaný menom, priezviskom a adresou, v časti zmluva je uvedené 5000 EUR, v časti účel: pôžička, v časti vyhotovil a schválil je uvedené priezvisko žalobcu a podpis príjemcu, ktorý je popisom žalovanej (uvedené žalovaná nespochybnila). Žalobca žalovanú vyzval listom zo dňa 05.10.2012 na vrátenie poskytnutej pôžičky. Podľa rozsudku Okresného súdu Košice II. bolo zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov F. V. a žalovanej, ktoré vzniklo uzatvorením ich manželstva, predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27. 11. 2012. Vo veci bola vypočutá žalovaná, svedok F. V., žalobca, svedok F. F., svedok F. A.-B.. Z Obchodného vestníka vydaného dňa 29.07.2013 mal súd zistené, že konkurz na dlžníka: F. V. bol vyhlásený uznesením Okresného súdu Košice I. vo veci vedenej

pod sp. zn. 26K/19/2013 zo dňa 22.07.2013. Účinky vyhlásenia konkurzu nastali jeho vyhlásením v Obchodnom vestníku.

4. Na zistený skutkový stav prijal právny záver, podľa ktorého z vykonaného dokazovania vyplýva, že dňa 30.03.2012 žalobca so žalovanou uzavrel zmluvu o pôžičke v zmysle ust. § 657 až 658 Občianskeho zákonníka. Súd vo veci vychádzal z toho, že žalobca v konaní preukázal skutočnosť, že odovzdal sumu 5000 EUR žalovanej v prítomnosti jej manžela, resp. obom súčasne a svojho brata F. F., uvedené preukázal aj príjmovým pokladničným dokladom, na ktorom bol na znak prijatia hotovosti podpis žalovanej, ktorý žalovaná nepopierala. Žalovaná svoju obranu založila na tej skutočnosti, že všetko zabezpečoval jej manžel a ona sama len „pribehla a podpísala nejaké papiere“ na schodoch, nakoľko ju o to požiadal manžel. Táto skutočnosť bola vyvrátená vykonaným dokazovaním, svedok F. F. zhodne so žalobcom uviedli, že k odovzdaniu finančných prostriedkov a k podpisu z príjmového pokladničného dokladu došlo v kancelárii spoločnosti Reprocentrum na ulici Letná v Košiciach. Ich výpovede súd podrobil vzájomnému porovnaniu jednak po obsahovej stránke a aj po stránke verbálnych prejavov žalobcu a svedka súd bral zreteľ aj na akcentácie, gestikulácie a mimiky oboch. Pokiaľ ide o výpoveď svedka z manžela žalovanej (respektíve bývalého manžela) F. V., z jeho výpovede bolo evidentné, že má záujem manželke - žalovanej pomôcť v spore vyhrať, nakoľko zrejme cíti určitú vinu, pretože zrejme on bol ten, kto peniaze napokon zrejme manželke - žalovanej zobral a použil. Žalovaná sama uvádzala, že niekoľkokrát jej manžel hovoril, že túto záležitosť vybaví, mali teda jednoznačne spoločný záujem na tom, aby žaloba bola zamietnutá. Na svoju obranu predložila dokonca zjavne nehodnoverné písomné svedectvo D.. E. X. (č.l. sp. 192). Ani samotná žalovaná, ani žiaden zo svedkov neuvádzali, že by o okolnostiach, za ktorých došlo k pôžičke, niečo D.. E. X. mohol vedieť (a už vôbec nie, že by bol prítomný pri jej uzatváraní), ak niečo vedel, tak mal len informácie sprostredkované od žalovanej a jej manžela, a preto súd neveril ani tvrdeniu, že bol svedkom toho, ako F. V. vrátil finančné prostriedky, navyše, z ničoho logicky nevyplýva, že by to bolo práve 5000 EUR, ktorých vrátenia sa domáha v tejto právnej veci žalobca na žalovanej (teda vrátenia z pôžičky zo dňa 30. 3. 2012) Pokiaľ žalovaná tvrdila, že nevedela, čo podpísala tu súd poukazuje na ustanovenie § 8 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou, keďže žalovaná v čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke bola spôsobilá na právne úkony, resp. opak preukázaný zo strany žalovanej nebol, súd má za to, že vedela zhodnotiť následky svojho konania a navyše ani netvrdila, že by k právnemu úkonu bola donútená násilím alebo nejakým iným nátlakom. Navyše, z výsluchu svedkov mal súd preukázané, aj okolnosti, ktoré súd hodnotil v neprospech žalovanej a to, že žalovaná spolu s manželom podnikala, spolu vybavovali všetky záležitosti a teda vedela o jeho úmysloch. Pokiaľ ide o tvrdenie zo strany žalovanej, že pôžička bola poskytnutá v čase kedy už neexistovalo BSM manželov, súd toto považuje za irelevantné a navyše poukazuje na tú skutočnosť, že z Obchodného vestníka bolo zistené, že účinky vyhlásenia konkurzu na osobu F. V. - manžela žalovanej nastali až od 22.07.2013, teda až po uzatvorení zmluvy o pôžičke, pokiaľ ide o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, k tomu došlo právoplatne až 27.11.2012, teda tiež až po uzatvorení zmluvy o pôžičke (30. 03. 2012). Žalovaná sa usilovala oslabiť účinnosť dôkazov žalobcu rôznymi verziami a to tvrdením, že vrátila pôžičku (viď odpor), následne, že neprevzala ona finančnú hotovosť, tiež že išlo o pôžičku poskytnutú na základe zmluvy zo dňa 30.05.2012, potom že išlo o zastretý právny úkon, a mala to byť zmluva o pôžičke uzavretá medzi jej manželom a žalobcom a následne opäť podľa čestného prehlásenia D.. X. mala byť pôžička vrátená cez jej manžela žalobcovi. Sporným v danej právnej veci urobila žalovaná uzatvorenie zmluvy o pôžičke, žalobca však preukázal uzatvorenie zmluvy o pôžičke. Na žalovanej bolo súdu preukázať, že došlo k vráteniu pôžičky. Žalovaná to okrem iného aj tvrdila, súdu však neposkytla žiadny iný dôkaz, ktorý by podporil toto jej tvrdenie. Žalobca naopak zotrval na svojom tvrdení, že nedošlo k vráteniu pôžičky. Žalovaná tým, že nedisponovala žiadnym dôkazom preukazujúcim vrátenie pôžičky sa dostala do dôkaznej núdze (neponúkla alebo nevedela ponúknuť súdu také hodnoverné dôkazné prostriedky, ktorými by sa preukázali pre výsledok sporu rozhodujúce skutočnosti). Pokiaľ ide o vykonanie dokazovania zvukovou nahrávkou (resp. jej prepisom) súd na predložený dôkaz neprihliadal, ani ho nevykonával, nakoľko žalobca nesúhlasil s vykonaním tohto dokazovania a uviedol, že nemal o tom vedomosť, že je zo strany manžela žalovanej, F. V.. Súd v tejto právnej veci mal z to, že na strane žalovanej nejde o slabšiu stranu, žalovaná je osobou, ktorá podnikala vedela sa zorientovať vo všetkých oblastiach života v minulosti a aj v súčasnosti, vedela riadne na pojednávaní reagovať, len zrejme v časti svojho života uprednostnila záujmy svojho manžela, pred svoje zrejme z dôvodu citovej náklonnosti. Žalovaná však bola subjektom pri uzatváraní individuálneho právneho úkonu, ktorý pravdepodobne v štádiu predzmluvných rokovaní za žalovanú zabezpečoval jej manžel, žalovaná však mala možnosť v

poslednom štádiu zostať hoci len nečinná (nepodpísať príjmový pokladničný doklad, neprísť prevziať hotovosť do kancelárie žalobcu) a tak neprijíť návrh žalobcu na uzatvorenie zmluvy o pôžičke.

5. Poukázal na ustanovenia § 657, § 44, ods. 1, § 488, § 494, § 559, ods. 1,2, § 121, ods. 3, § 517, ods. 2, § 563 Občianskeho zákonníka.

6. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 255, ods. 1,2 C.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Obsah odvolania žalovanej, vyjadrenia žalobcu.

7. Proti rozsudku podala odvolanie žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP - a § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol. V odvolaní ďalej uviedla, že popiera, aby prevzala od žalobcu peňažnú pôžičku v sume 5.000,- Eur. Žalovaná je síce podpísaná na príjmovom doklade o prevzatí sumy 5.000,-Eur, avšak túto sumu fakticky prevzal jej manžel F. V., ktorý si dojednal peňažnú pôžičku so žalobcom a túto peňažnú pôžičku od neho prevzal, pričom na meno žalovanej len vypísali príjmový doklad a dali jej ho podpísať akože ona prevzala peňažnú pôžičku. Peňažnú pôžičku žalovaná nikdy neprevzala. Žalovaná poukazuje na to, že svedok F. F. je bratom žalobcu, a preto jeho výpoveď je subjektívne ovplyvnená a motivovaná snahou pomôcť bratovi byť úspešný v súdnom konaní. Súd prvej inštancie údajne podrobil výpovede bratov vzájomnému porovnaniu a prihliadal na akcentácie, gestikulácie a mimiky oboch, avšak žalovaná poukazuje na to, že obaja bratia - tak žalobca ako aj brat žalobcu - boli vypočutí tak, že najprv bol vypočutý ako účastník konania žalobca a následne brat žalobcu za prítomnosti žalobcu v pojednávacej miestnosti, pričom žalobca mu niektoré tvrdenia opravoval, takže brat žalobcu sa opravil práve po gestikulácii a mimike žalobcu. Pokiaľ túto vyhodnotil súd prvej inštancie proti žalovanej a v prospech žalobcu, mal postupovať práve naopak. Nie je zrejmé, z akého dôvodu súd prvej inštancie vyhodnotil výpoveď brata žalobcu ako rodinného príslušníka v prospech žalobcu a výpoveď manžela žalovanej vyhodnotil ako účelovú a nedôveryhodnú. Žalovaná pritom s manželom nežijú v spoločnej domácnosti už viac ako rok, majú manželské problémy a kvôli dlhom manželka sú v rozvodovom konaní. Z toho dôvodu je otázne, aký by mal motív manžel žalovanej pomáhať manželke, keď spolu majú manželské problémy, pričom brat žalobcu so žalobcom dobre vychádzajú. Ide o nespravodlivé posudzovanie osôb svedkov zo strany súdu prvej inštancie. Nie je zrejmé, z akého dôvodu súd prvej inštancie vyhodnotil písomné svedectvo svedka X. ako nehodnoverné, nakoľko nie je pravdivé tvrdenie súdu prvej inštancie v bode 49 napadnutého rozsudku, že žiaden zo svedkov neuvádzal, že by o okolnostiach pôžičky vedel, keďže z výpovede svedka F. V. vyplynulo, že vedel o okolnostiach, za ktorých došlo k pôžičke, nakoľko bol prítomný pri uzatváraní pôžičky, túto bral pre seba na účely obchodu a vypovedal aj o vrátení pôžičky a o tom, že pri jej vrátení bol D. E. X., ktorý to potvrdil písomným svedectvom. Prvotné písomné vyjadrenia žalovanej vo veci boli písané jej manželom F. V., ako vypovedala samotná žalovaná, ako aj jej manžel F. V.. Z jeho výpovede vyplynulo, že on preberal za ňu poštu a ona o tomto súdnom konaní ani nevedela, on písal v jej mene písomné vyjadrenia na súd a dokonca ich aj podpisoval. Žalovaná sa prvýkrát dozvedela o súdnom konaní až dorúčením rozsudku pre zmeškania, kedy podala odvolanie a Krajský súd v Prešove tento rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie. Z toho dôvodu bola obrana žalovanej rôzna, avšak po tom, ako sa dala právne zastúpiť bola jej obrana celistvá spočívajúca v tom, že žalovaná pôžičku od žalobcu neprevzala a že sa jedná o pôžičku na základe Zmluvy o pôžičke zo dňa 30.05.2012, ktorú žalobca doteraz súdu nepredložil a účelovo ju súdu zatajil a predložil len príjmový doklad zo dňa 30.03.2012 a tvrdil, že sa jedná o dve rôzne pôžičky. Z výpovede svedka F. V. a z predloženej zvukovej nahrávky však vyplýva, že sa jedná o jednu a tú istú pôžičku, teda že príjmový pokladničný doklad bol vydaný k zmluve o pôžičke zo dňa 30.05.2012, avšak omylom - pisárskou chybou bol v ňom uvedený dátum namiesto dňa 30.05.2012 deň 30.03.2012. Zmluva o pôžičke bola podpísaná dňa 30.5.2012. Pohľadávka titulom vrátenia pôžičky bola teda splatná dňa 30.5.2015. Žaloba o vrátenie pôžičky však bola na Okresný súd Prešov podaná dňa 10.01.2013, pričom v nej žalobca zatajil zmluvu o pôžičke a vytvoril koncepciu, že termín vrátenia pôžičky nebol dohodnutý, a preto je to deň nasledujúci po dni, kedy veriteľ vyzval dlžníka na vrátenie pôžičky. Táto koncepcia je však nepravdivá a lživá. Ak by súd vyhodnotil pôžičku ako platnú a odovzdanú žalovanej (teda že pôžička vznikla platne), potom sa súd musí vysporiadať s tým, že pôžička mala byť vrátená 30.5.2015. Pôžička bola splatná dňa 30.5.2015, a preto žaloba podaná dňa 10.1.2013 bola podaná predčasne, ešte pred splatnosťou pôžičky, nakoľko v čase podania žaloby nebola pôžička splatná, a preto žaloba musí byť ako predčasná zamietnutá. Z výpovede svedka F. V. vyplynulo, že žalobca vedel o tom, že bol nahrávaný, že všetky rozhovory medzi sebou si nahrávali a rovnako žalobca nahrával F. V.. Súd prvej inštancie pochybil, keď nevykonal tento dôkaz predložený žalovanou, nakoľko išlo o dôkaz toho, že pôžička nebola poskytnutá žalovanej, ale jej manželovi, a že sa jednalo o obchod - podnikateľský účel, kedy peniaze boli odovzdané P. J. ako spoločný obchod žalobcu a svedka F. V., aby tento na súde vybavil súdny spor proti univerzite. S týmto

však žalovaná nemala nič spoločné a ani o tom nevedela, keďže išlo o podnikateľské aktivity žalobcu a svedka F. V..

8. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu proti rozsudku tento navrhol potvrdiť ako vecne správny.

Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v jeho napadnutých častiach, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej proti rozsudku nie je dôvodné.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

11. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobca v konaní uniesol dôkazné bremeno na preukázanie, že medzi stranami sporu došlo dňa 30.3.2012 k uzavretiu zmluvy o pôžičke ústnou formou a k reálnemu odovzdaniu finančných prostriedkov zo zmluvy o pôžičke a to predložením príjmového pokladničného dokladu, na ktorom žalovaná svojim podpisom potvrdila prevzatie predmetu pôžičky. Naopak, žalovaná, ktorá v konaní popiera uzavretie zmluvy o pôžičke a prevzatie peňažných prostriedkov neunesla v konaní dôkazné bremeno, ktoré ju zaťažovalo preukázaním opaku.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

12. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňaží). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi.

Podľa čl. 8 Civilného sporového poriadku, strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

13. Dôkazná povinnosť predstavuje špecifickú procesnú povinnosť, ktorou je zaťažená sporová strana - nie je v tejto súvislosti správne uvažovať pri dôkaznej povinnosti len o žalobcovi. Inak povedané, dôkazná povinnosť nesíha v kontradiktórnom spore len žalobcu. Dokazovať je povinný každý, kto v spore niečo tvrdí. To znamená, že aj žalovaný v rámci svojej procesnej obrany znáša povinnosť tvrdenia, a tým pádom i dôkaznú povinnosť. Nedodržanie dôkaznej povinnosti a následne neunesenie dôkazného bremena vedie v prípade žalovaného k procesnej pasivite, ktorá je rovnako sankcionovaná stratou sporu. Vo všeobecnosti preto platí, že dôkaznú povinnosť a s ňou súvisiace dôkazné bremeno má v spore každý, kto dostojí svojej procesnej povinnosti tvrdiť. Dôkazné bremeno teda v kontradiktórnom spore rozhodne nesvedčí len žalobcovi. V tejto súvislosti sa dôkazné bremeno priravnáva ku stromu, ktorého koruna sa podľa vývoja konkrétneho sporu nakláňa raz na stranu žalobcu a inokedy, naopak, na stranu žalovaného. Dôkazné bremeno v spore nepredstavuje statický prvok, ale nasleduje konkrétny priebeh kontradiktórneho sporu, pri ktorom procesné strany procesne útočia alebo sa procesne bránia. Možno teda konštatovať, že v spore stíha dôkazné bremeno obe sporové strany, hoci nie v rovnakom rozsahu. Rozsah dôkazného bremena žalovaného sa odvíja od miery aktivity žalobcu. Ak je samotný žalobca v spore pasívny, unesie žalovaný jemu prislúchajúce dôkazné bremeno ľahšie, keďže mu v zásade stačí vierohodne spochybňovať nedôsledné skutkové tvrdenia žalobcu. Ak však žalobca splní svoju povinnosť tvrdenia dôkladne, žalovanému spravidla nebude stačiť spochybňovať skutkové tvrdenia žalobcu, ale musí predostrieť vlastné relevantné skutkové tvrdenia týkajúce sa konkrétneho prejednávaneho procesného nároku (ŠTEVČEK, Marek. Čl. 8 [Procesné povinnosti a procesné bremená]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 49. ISBN: 978-80-7400-629-6.)

14. V prejednávanej veci mal žalobca ako veriteľ zo zmluvy o pôžičke bremeno tvrdenia, že so žalovanou uzavrel zmluvu o peňažnej pôžičke, že žalovanej skutočne peňažné prostriedky poskytol a že žalovaná pôžičku nevrátila. Vo vzťahu k existencii zmluvy o pôžičke a na preukázanie skutočného odovzdania peňazí žalovanej žalobca ako dôkaz predložil listinný dôkaz - príjmový pokladničný doklad zo dňa 30.3.2012 (čl. 4), ktorého pravosť v konaní žalovaná nepopierala. Žalovaná ale poprela, že dňa 30.3.2012 so žalobcom uzavrela zmluvu o pôžičke a že peniaze od žalobcu prevzala. Ak sa dlžník bráni, že neuzavrel zmluvu o pôžičke a neprevzal peniaze, má v tomto zmysle dôkaznú povinnosť. Dôkazné bremeno, pokiaľ zákon neustanoví inak, zaťažuje toho účastníka, ktorému je existencia príslušnej skutočnosti podľa hmotného práva na prospech; pokiaľ sa žalovaný bránil tvrdením, že zmluvu so žalobcom neuzavrel, resp. že peňažnú sumu neprevzal, mal v tomto smere dôkaznú povinnosť (viď rozsudok NS ČR, z 22.03.2017, sp.zn. 33 Cdo 2512/2016).

15. Žalovaná na preukázanie svojho tvrdenia o neexistencii zmluvy o pôžičke uviedla, že v príjmovom doklade, ktorého pravosť nespochybňuje, ide o chybu v písaní, kde má byť správne uvedený dátum 30.5.2012, a teda predmetný doklad sa vzťahuje na písomnú zmluvu o pôžičke z 30.5.2012, a teda ústna zmluva zo dňa 30.3.2012 medzi sporovými stranami neexistuje. Žalovaná v konaní uviedla, že si pri podpisovaní pokladničného dokladu nevšimla, že je na ňom uvedený nesprávny dátum.

16. Skutočnosť, že žalovaná príjmový pokladničný doklad podpísala, svedčí o tom, že predmet pôžičky od žalobcu prevzala. Pokiaľ by tomu tak nebolo, bolo by nelogické, aby podpísala príjmový pokladničný doklad, ktorého podpisom prevzatie peňazí potvrdzuje. Za daného skutkového stavu veci odporuje pravidlám logického myslenia uveriť bez ďalšieho obrane žalovanej, že predmet pôžičky od žalobcu neprevzala. Ak sa žalovaná bráni tvrdením, že peňažné prostriedky neprevzala, bolo jej procesnou povinnosťou v tomto smere navrhnúť dôkazy, ktoré by toto tvrdenie nad rámec dôvodných pochybností vyvrátili.

17. Žalovaná na vyvrátenie prevzatia peňazí v konaní navrhla vypočuť svedkov F. V. a D.. E. X.. D.. X., ktorý v konaní predložil čestné prehlásenie (čl. 192). Svedok X. nebol pri odovzdaní predmetu pôžičky prítomný, a teda o odovzdaní a prevzatí peňazí nemá žiadnu vedomosť, a výpoveď svedka F. V. (čl. 167-169), manžela žalovanej, hodnotí odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie ako účelový. O účelovosti jeho postoja v konaní svedčí aj žaloba o neplatnosť zmluvy o pôžičke uzavretej medzi stranami sporu dňa 30.5.2012 (čl. 90), v ktorej samotná žalovaná udáva, že neplatnosť tejto zmluvy zapríčinil jej manžel s vedomím žalovaného (v tomto konaní žalobcu).

18. Odvolací súd pripomína, že v súkromnom práve platí zásada zodpovednosti účastníka právneho vzťahu za ochranu jeho práv "vigilantibus iura scripta sunt" (bdelým patrí právo, nech si každý stráži svoje práva). Skutočnosť, že žalovaná si nevšimla dátum uvedený na príjmovom pokladničnom doklade ju nezbavuje pre ňu nepriaznivých dôsledkov, ktoré prípadne v tejto súvislosti môžu nastať. Žalovaná, ktorá sa v konaní bráni, že peňažné prostriedky jej zo strany žalobcu neboli odovzdané, svoje tvrdenia nepreukázala.

19. Žalovaná sa tiež bráni, že peňažné prostriedky neprevzala ona, ale prevzal ich jej manžel F. V.. Aj keď výpovede v konaní vypočutých svedkov a strán sporu sa v otázke, kto prevzal peniaze (žalovaná alebo jej manžel) líšia, skutočnosť, že žalovaná svojim podpisom potvrdila, že peňažné prostriedky prevzala ona, je dostatočným dôkazom na preukázanie reálneho odovzdania predmetu pôžičky. Odvolací súd má v zhode so súdom prvej inštancie za to, že žalobca uniesol dôkazné bremeno na preukázanie, že peniaze žalovanej odovzdal (a žalovaná ich prevzala) v deň uvedený v príjmovom pokladničnom doklade.

20. Žalovaná namieta, že súd zamietol návrh na vykonanie dokazovania zvukovou nahrávkou, z ktorej má podľa žalovanej vyplývať dôkaz o tom, že príjmový pokladničný doklad bol vydaný k zmluve o pôžičke zo dňa 30.5.2012, a teda žiadna zmluva o pôžičke zo dňa 30.3.2012 neexistuje a dôkaz o tom, že peňažné prostriedky neboli poskytnuté jej, ale jej manželovi v súvislosti s obchodnými aktivitami medzi ním a žalobcom.

21. V ustanovení čl. 16 ods. 2 CSP je upravený princíp legality, podľa ktorého „súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci nezohľadňuje skutočnosti a dôkazy, ktoré boli získané v rozpore so zákonom, ibaže vykonanie dôkazu získaného v rozpore so zákonom je odôvodnené uplatnením čl. 3 ods. 1“. Z uvedenej normatívnej textácie vyplýva, že v zásade (spravidla, teda nie bezvýnimčne) je súd viazaný zákonom, pričom pojem zákon tu je potrebné vykladať širšie, zohľadňujúc hierarchiu právnych predpisov....Vo výnimočných prípadoch je však odôvodnený (ústavne ospravedlniteľný) aj postup mimo rámca princípu legality, ktorý má svoj aplikačnoprávny základ v tzv. teste proporcionality vzájomne kolidujúcich ústavných práv.....Test proporcionality je kľúčovým právnym nástrojom pre posúdenie, či určitý nezákonný dôkaz bude procesne prípustný, a to aj na úkor porušenia práva protistrany....Posudzovanie prípustnosti (primeranosti) zásahu v rámci testu proporcionality je trojstupňové a zahŕňa posúdenie vhodnosti, potrebnosti a primeranosti porušenia práva druhej strany. (ČENTÍK, Tomáš, ŠTEVČEK,

Marek. Čl. 16 [Princíp použiteľnosti nezákonného dôkazu a zákazu reformatio in peius]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 63.)

22. Na pojednávaní konanom dňa 23.10.2018 právny zástupca žalovanej preložil súdu návrh na vykonanie dôkazu „zostrih prepisu zvukovej nahrávky zo stretnutia žalobcu a manžela žalovanej“ spolu s nosičom zvukovej nahrávky (čl. 187) za účelom preukázania tvrdenia žalovanej, že nešlo o zmluvu o pôžičke, ale poskytnutie peňazí žalobcom jej manželovi v súvislosti s ich podnikateľskou a obchodnou činnosťou. Súd tento záznam vyhodnotil ako nepoužiteľný dôkaz, keďže zvukový záznam bol vykonaný bez vedomia nahrávanej osoby, pričom žalobca nedal s vykonaním takého dôkazu súhlas. Žalovaná v odvolaní namieta správnosť tohto záveru s poukazom na to, že ide o hovor fyzických osôb, ku ktorému dochádza pri výkone povolenia a teda nemá charakter prejavov osobnej povahy a teda takýto dôkaz nie je v občianskom súdnom konaní neprípustný. V súlade s citovaným ustanovením čl. 16, ods. 2 CSP, dôkaz získaný v rozpore s právom je procesnoprávne prípustný iba v prípade, ak prejde testom proporcionality. Prvou skúmanou otázkou v teste proporcionality je posúdenie otázky, či vôbec je daný dôkaz spôsobilý na preukázanie takých skutkových okolností prípadu (unesenie dôkazného bremena), od ktorých závisí úspech v spore, t. j. poskytnutie súdnej ochrany ohrozenému alebo porušenému právu. Odvolací súd má za to, že žalovanou navrhovaný dôkaz nespĺňa toto základné kritérium testu proporcionality. Z prepisu zvukového záznamu (čl. 187) je zrejmé, že obsahovo ide o komunikáciu žalobcu a manžela žalovanej, ktorí sa bavia v kontexte rôznych tém aj o vrátení peňazí, rozhovor je vedený v náznakoch, všeobecne, nie je možné z jeho obsahu mať za to, že z nej vyplýva jednoznačný a nespochybniteľný dôkaz o tom, že zmluva o pôžičke, ktorá je predmetom tohto konania nebola uzavretá a peniaze neboli odovzdané žalovanej a teda tento dôkaz by mal mať zásadný vplyv na úspech žalovanej v konaní. Je potrebné vykladať čl. 16 ods. 2 v spojení s čl. 3 ods. 1 CSP reštriktívne, s prihliadnutím na súkromnoprávne princípy a racionálnu argumentáciu. Odvolací súd má z uvedeného dôvodu za to, že záver súdu prvej inštancie o nepripustení dôkazu získaného nezákonným spôsobom je správny.

23. Odvolanie žalovanej vzhľadom na jeho obsah dôvody v ňom uvedené, nemá za následok nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Majúc na zreteli uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP.

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

25. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).